

חק לישראל – פרשת ויקרא יום א'

תורה – ויקרא פרק א'

(א) וַיְקַרְא אֱלֹהִים מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר יְהוָה אֵלָיו מֵאֵהָל מוֹעֵד לֵאמֹר: (א) וַיְקַרְא אֱלֹהִים מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר יְהוָה אֵלָיו מֵאֵהָל מוֹעֵד לֵאמֹר: (א) וַיְקַרְא לְמֹשֶׁה וּמַלְאִיל יְיָ עָמְיָה מִמִּשְׁכַּן זְמַנָּא לְמִימְרָא: (ב) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבָן לַיהוָה מִן הַבְּהֵמָה מִן הַבֶּקֶר וּמִן הַחֵצְאִין תִּקְרִיבוּ אֶת קָרְבַּנְכֶם: (ב) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבָן לַיהוָה מִן הַבְּהֵמָה מִן הַבֶּקֶר וּמִן הַחֵצְאִין תִּקְרִיבוּ אֶת קָרְבַּנְכֶם: (ב) מַלְאִיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתִימַר לְהוֹן אֲנִשׁ אַרְיִי יִקְרִיב מִנְכוֹן קָרְבָנָא קָדָם יְיָ מִן בְּעִירָא מִן תוֹרֵי וּמִן עֵנָא תִקְרָבוֹן יֵת קָרְבָנְכוֹן: (ג) אִם עֲלָה קָרְבָנוֹ מִן הַבֶּקֶר זָכָר תָּמִים יִקְרִיבוּ אֵל פֶּתַח אֵהָל מוֹעֵד יִקְרִיב אֹתוֹ לְרַעְנוֹ לְפָנַי יְהוָה: (ג) אִם עֲלָה קָרְבָנוֹ מִן הַבֶּקֶר זָכָר תָּמִים יִקְרִיבוּ אֵל פֶּתַח אֵהָל מוֹעֵד יִקְרִיב אֹתוֹ לְרַעְנוֹ לְפָנַי יְהוָה: (ג) אִם עֲלָתָא קָרְבָנִיָּה מִן תוֹרֵי דְכַר שְׁלִים יִקְרָבֵנִיָּה לְתַרְעֵ מִשְׁכַּן זְמַנָּא יִקְרִיב יִתִּיָּה לְרַעְנוֹ לִיָּה קָדָם יְיָ: (ד) וְסָמוּךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁ הָעֶלְיָה וְנִרְצָה לוֹ לְכַפֵּר עָלָיו: (ד) וְסָמוּךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁ הָעֶלְיָה וְנִרְצָה לוֹ לְכַפֵּר עָלָיו: (ד) וְסָמוּךְ יָדֶיהָ עַל רִישׁ עֲלָתָא וְיִתְרַעֵי לִיָּה לְכַפֵּרָא עֲלוֹהֵי: (ה) וְשָׁחַט אֶת בֶּן הַבֶּקֶר לְפָנַי יְהוָה וְהִקְרִיבוּ בְנֵי אֶהְרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת הַדָּם וְזָרְקוּ אֶת הַדָּם עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב אֲשֶׁר פֶּתַח אֵהָל מוֹעֵד: (ה) וְשָׁחַט אֶת בֶּן הַבֶּקֶר לְפָנַי יְהוָה וְהִקְרִיבוּ בְנֵי אֶהְרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת הַדָּם וְזָרְקוּ אֶת הַדָּם עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב אֲשֶׁר פֶּתַח אֵהָל מוֹעֵד: (ה) וַיִּכְּסֹס יְתֵי בַר תוֹרֵי קָדָם יְיָ וַיִּקְרָבוּן בְּנֵי אֶהְרֹן כֹּהֲנֵיָא יֵת דְּמָא וַיִּזְרְקוּן יֵת דְּמָא עַל מִדְּבַחַת סַחֹר סַחֹר דִּי בְתַרְעֵ מִשְׁכַּן זְמַנָּא: (ו) וְהִפְשִׁיט אֶת הָעֶלְיָה וְנָתַח אֹתָהּ לְנִתְחִיָּה: (ו) וְהִפְשִׁיט אֶת הָעֶלְיָה וְנָתַח אֹתָהּ לְנִתְחִיָּה: (ו) וַיִּשְׁלַח יְתֵ עֲלָתָא וַיִּפְלֵג יֵתָה לְאַבְרָהָא:

רש"י

מיעוטין ללמדך שלא לאהרן נאמרו אלא למשה שיאמר לאהרן ואלו הן י"ג מיעוטין לדבר אהו מדבר אליו וידבר אליו ונועדתי לך כולן בתורה כהנים יכול שמעו את קול הקריאה ת"ל קול לו קול אליו משה שמע וכל ישראל לא שמעו (מ"כ) בשם הר"ן שדיוקו דרש"י ממה שהתיבה המייחדת הדבור מורגשת במצט"א יותר מאלו היה כתוב לו שג"כ תורה על יחוד הדיבור אבל אינה מורגשת וכתב אליו שג"כ היא תיבה המייחדת הדיבור ואמנם מורגשת במצט"א להורות יחוד יותר והוא שמשה שמע וכל ישראל לא שמעו ודוק מצט"א: משהל מועד – (ת"כ) מלמד שהיה הקול נפסק ולא היה יולא חוץ לאהל יכול מפני שהקול נמוך ת"ל (במדבר תהלים

(א) ויקרא אל משה – לכל דברות ולכל אמירות ולכל כוונות קדמה קריאה לשון חבה (יומא ד' ויקרא ר') לשון שמלכתי השרת משתמשים בו שג"כ (ישעיה ו) וקרא זה אל זה אבל לנביאי האומות עכו"ם נגלה עליהן בלשון ערבי וטומאה שג"כ ויקרא אלהים אל בלעם: ויקרא אל משה – (יומא ד' ת"כ) הקול הולך ומגיע לאזניו וכל ישראל לא שומעין יכול אף להפסקות היתה קריאה ת"ל וידבר לדבור היתה קריאה ולא להפסקות ומה היו הפסקות משמעות ליתן ריוח למשה להתבונן בין פרשה לפרשה ובין ענין לענין ק"ו להדיוט הלומד מן ההדיוט: אליו – למעט את אהרן ר"י אומר י"ג דברות נאמרו בתורה למשה ולאהרן וכנגדן נאמרו י"ג

חק לישראל – פרשת ויקרא יום א'

נביא – ישעיה מג' כא'–כו'

(כא) עם זו יצרתי לי תהלתתי יספרו: (כא) עמאדין אתקנית לפולחני בתושבחתי יהון משתעו:
 (כב) ולא אתי קראת יעקב פי יגעתי בי ישראל: (כב) אמיר על ידי נבייא ולא בפולחני
 ערעיתון דבית יעקב ארי לאיתון באולפן אוריתי ישראל:
 (כג) לא הביאת לי שיה עלתיך וזבחיך לא כבדתני לא העבדתיך במנחה ולא
 הוגעתיך בלבונה: (כג) לא איתיתא קדמי אמרין לעלתא ונכסת קודשך לא יקראת קדמי לא
 אסגיתי עלך בקורבנין ולא אתקפית עלך בלבונתא:
 (כד) לא קנית לי בכסף קנה וחלב זבחיך לא הרויתני אף העבדתני
 בחטאותיך הוגעתני בעונתיך: (כד) לא זבינתא קדמי בכסף קני בסם ותרב נכסת קודשך לא
 דדינתא על מדבחי ברם אסגיתא קדמי בחובך אתקפתא קדמי בעויתך:
 (כה) אנכי אנכי הוא מוחה פשעיך למעני וחטאתיך לא אפר: (כה) אנא הוא שביק
 לחובך בדיל שמי וחטאך לא ידכרון:
 (כו) הזכירני נשפטה יחד ספר אתה למען תצדק: (כו) אמר כען נדון כחדא אשתעי את
 בדיל אם תכול ותזכי:

רס"י

(כא) עם זו יצרתי לי – למען תהלתי יספרו:
 (כב) ולא אתי קראת – ואתה לא אתי קראת בפנותך אחרי עכו"ם. כי יגעתי בי –
 נלחיתם מהר בעבודתי:
 (כג) לא הבאת לי שיה עלותיך – כ"א
 לעכו"ם. לא העבדתיך – עבודה רבה זמנחה
 קומץ מעט עולה לגבוה וגם הוא לא אמרתי
 לך להקריב לך חובה חלל גדבה:
 (כד) לא קנית לי בכסף קנה – לקטרת לא
 הולכת לקנותה בכסף לפי שהיתה מזויה
 בארנכס הרבה אמר רבי אבא קינמני היתה
 גדילה בארץ ישראל והיו אוכלין אותה עזים

וכזיים במדרש איכה. העבדתני בחטאותיך –
 אתם גרמתם לי להיות שמם לעובדי פסילים
 כמו שראה יחזקאל והנה רוח סערה באה מן
 הצפון שהיתה חוזרת מרכבת השכינה מצבל
 שהלכה לכבוש את כל העולם תחת ידו של
 נבוכדנצר שלא יאמרו ציד אומה שפלה מסר
 את בניו כדאיתא בחגיגה:
 (כה) אנכי אנכי – אני הוא שמחיתים מאז
 ואני מוחה אותם גם עתה. למעני – לא
 בזכותך ולא בצדקת אבותיך:
 (כו) הזכירני – כל תגמול שיש לך ולאבותיך
 עלי. נשפטה יחד – נבא למשפט:

בתובים – משלי פרק כא' טו'–כ'

(טו) שמחה לצדיק עשות משפט ומחתה לפעלי און: (טו) חדותא דצדיקא למעבר דינא
 ושיצא לאילן דעברין עאתא:
 (טז) אדם תועה מדרך השכל בקהל רפאים ינוח: (טז) בר נשא דתעי מן אורחא דסכולא
 עם בני ארעא נתתנה:
 (יז) איש מחסור אהב שמחה אהב יין ושמון לא יעשיר: (יז) גברא די חסר ליה ורחם
 חדותא ורחם חמרא ובסמא לא נעתר:
 (יח) כפר לצדיק רשע ותחת ישרים בוגד: (יח) שלחופיה דצדיקא רשיעא ושלחופי דתריצי
 בזוזי:

חק לישראל – פרשת ויקרא יום א'

(יט) טוב שבת בארץ מדבר מאשת מדינים \מדינים\ וְכַעַס: (יט) טב למתב בארע מדברא מן אתתא תגרניתא ומרגזניתא:

(כ) אוצר נחמד ושמון בנה חכם וכסיל אדם יבלענו: (כ) סימתא רגגתא ומשחא בדריה דחכימא וסכלא דבני נשא נבלענו:

רש"י

התורה. בקהל רפאים – בעדת גיהנם:
(יז) איש מחסור – מי שאוהב שמחת משתה תמיד:
(יח) כופר ללדיק רשע ותחת ישרים בוגד – לדיק נחלץ ורשע זא תחתיו כגון מרדכי והמן:
(יט) טוב שבת בארץ מדבר – גם זה על סלוק השכינה נאמר:
(כ) וכסיל אדם – וכסילות של אדם:

(טו) שמחה ללדיק עשות משפט – שמחה להקב"ה לעשות דין בלדיקים כדי לזכותם לחיי העה"ב ושמחה ללדיק שהקב"ה מביא יסורין עליהם כדי שיזכו לעה"ב כך נדרש במדרש תהלים. ומחתה היא לפועלי און – לפי שאין נותנין לב לשון ואין היסורין מועילין להן ומטערין ולא להועיל:
(טז) אדם תועה מדרך השכל – פורש מן

משנה – דמאי פרק ז'

(א) המזמין את חברו שייאכל אצלו, והוא אינו מאמינו על המעשרות, אומר מערב שבת, מה שאני עתיד להפריש מחר, הרי הוא מעשר, וישאר מעשר סמוך לו זה שעשיתי מעשר עשוי תרומת מעשר עליו ומעשר שני בצפוננו או בדרומו, ומחלל על המעות:

עליה כדפרשנין בפרק קמאי ועל אחד ממאה שמפריש למחר אומר הרי הוא מעשר ראשון, ושאר מעשר דהיינו תשעה שהוא חייב עדיין כדי שיהו עשרה למאה, מודד לו האחד, ואחר כך אומר זה האחד שעשיתי תחילה מעשר עשוי תרומת מעשר על תשעה הסמוכים לו: מעשר שני – יהיה בצפוננו או בדרומו, ומחולל יהיה על המעות. ונמצא למחר שאין צריך להפריש כי אם תרומת מעשר בלבד, ואוכל ושותה את השאר:

רע"ב – (א) המזמין את חברו. אומר מערב שבת כו' – והיכא דהתנה מערב שבת מותר להפריש בשבת, אבל לא התנה אסור, דתנן ספק חשיכה מעשרים את הדמאי, הא ודאי חשכה לא, והכא מיירי בהזמין חברו ולא הדירו דאי הדירו הא אמרינן לעיל פ"ד אוכל עמו בשבת ראשונה אף על פי שאינו מאמינו על המעשרות. אי נמי התם בשבת ראשונה של בחור שנשא בתולה, והכא בשאר שבתות: הרי הוא מעשר – ותרומה גדולה אינו צריך להפריש ללא נחשדו עמי הארץ

(ב) מזגו לו את הכוס, אומר, מה שאני עתיד לשייר בשולי הכוס, הרי הוא מעשר, וישאר מעשר סמוך לו זה שעשיתי מעשר עשוי תרומת מעשר עליו ומעשר שני בפיו, ומחלל על המעות:

מן הכוס וכו'. צירושלמי פריך אם באומר מעכשיו תהא תרומה הרי הכל מתערב יחד ונעשה מדומע, ואם באומר לכשאשתה, הא לא הוי תרומה אלא לאחר ששתה ונמצא

רע"ב – (ב) מזגו לו את הכוס – ביום השבת: אומר וכו' – ואין די לו במה שהתנה מערב שבת, אבל צריך לחזור ולומר בשבת, כשבא לאכול ולשתות מה שאני עתיד לשייר

חק לישראל – פרשת ויקרא יום א'

היה מדומע: צפיו – צפי הכוס:

פותה טבל, ומשני צדו מעכשיו ולכשחשקה תהא תרומה, ונמלא שלא פתה טבל וגם לא

(א) פועל שאינו מאמין לבעל הבית, נוטל גרוגרת אחת ואומר, זו ותשע הבאות אחריה, עשויות מעשר על תשעים שאני אוכל זו עשויה תרומת מעשר עליהן ומעשר שני באחרונה, ומחלל על הפעוּת. וחושף גרוגרת אחת. רבן שמעון בן גמליאל אומר, לא יחשף, מפני שהוא ממעט מלאכתו של בעל הבית. רבי יוסי אומר לא יחשף, מפני שהוא תנאי בית דין:

ונמלא ממעט כך מלאכתו של בעל הבית, שלא יוכל לעשות מלאכה: לא יחשף מפני שהוא תנאי בית דין – פתה תרומת מעשר משל בעל הבית, ומעשר שני משל פועל, הלכך חייב בעל הבית ליתן לו הגרוגרת שהפריש לתרומת מעשר:

רע"ב – (ג) שאינו מאמין לבעל הבית – על המעשרות: וחושף גרוגרת אחת – נמנע מלאכול גרוגרת אחת כנגד אותה של תרומת מעשר שהפריש שלא יהא גוזל את בעל הבית: לא יחשף – ויקנה גרוגרת אחת ויאכל, שאם לא יאכל מרעבי עמנו וממעט מסעודתו,

(ד) הלוקח יין מביין הפותים, אומר, שני לגין שאני עתיד להפריש, הרי הן תרומה, ועשרה מעשר, ותשעה מעשר שני. מחלל ושותה:

בבבא של דמאי וכלעיל גבי המזמין את חבירו, משום דגבי דמאי דמעשרן והן שלו קורא שם לתרומת מעשר, כדי לתקן את המעשר ולאכלו, אבל כאן שהוא טבל ודאי כריך ליתן המעשר ללוי, והלוי יקרא שם לתרומת מעשר: ועשרה מעשר ראשון ותשעה מעשר שני – לאו דוקא שהרי לאחר שהפריש ממאה שני לוגין לתרומה גדולה ונשאר תשעים ושמונה, לא יהיה המעשר אלא עשרה לוגין פחות חומש, ומעשר שני שמונה לוגין ושמונה עשיריות וחומש עשירית: מיחל ושותה – מתחיל ושותה. פירוש אחר מוזג ושותה, מיחל כמו מיהל לשון סבאך מהול במים (ישעיה א), וסתם מתניתין אחיא כרבי מאיר דאמר אף בלאורייתא יש ברירה, וזה שנסאר בשולי הכוס הוי כאילו הופרש מתחלה ואינה הלכה, אלא קיימא לן דברבנן יש ברירה, אבל בלאורייתא אין ברירה, הלכך בודאי טבל לא יאכל ולא ישתה עד שיפריש:

רע"ב – (ד) הלוקח יין מביין הכותים – קודם שגזרו על יינו, והיה יינו ודאי טבל, והכא איירי בלוקח ערב שבת בין השמשות, או שלקח מצעוד יום ושכח להפריש עד בין השמשות, ואז אסור להפריש, דתנן ספק חשכה אין מעשרין את הודאי, הלכך אסור לקבוע לו מקום, דקביעות מקום חשוכה הפרשה, ואסור בין השמשות, ומשום הכי לא קתני בסיפא ומעשר שני מחולל על המעות, דכיון דאינו ראוי לקבוע לו מקום בצפוננו או בדרכנו אי אפשר לחללו, אבל לקרות שם דאמר שאני עתיד להפריש שרי, דכולי האי לא גזר בין השמשות: שאני עתיד להפריש – [פירוש לאחר שבת]. הכא לא קתני שאני עתיד להפריש למחר כדקתני לעיל גבי המזמין את חבירו, דדוקא כשאינו מתקן אלא מה שאוכל ושותה התירו להפריש למחר ממותר אכילתו ושתיתו הנשאר בשולי הכוס, אבל לתקן את כל הנאכל בשבת לא התירו, והכא אינו קורא שם לתרומת מעשר כמו

(ה) היו לו תאנים של טבל בתוך ביתו, והוא בבית המדרש או בשדה, אומר, שתי תאנים שאני עתיד להפריש, הרי הן תרומה, ועשר מעשר ראשון, ותשע מעשר שני. היו דמאי, אומר, מה שאני עתיד להפריש למחר, הרי

חק לישראל – פרשת ויקרא יום א'

הוא מעֵשֶׁר, וְשָׂאֵר מֵעֵשֶׁר סָמוּךְ לוֹ זֶה שְׁעֵשִׁיתִי מֵעֵשֶׁר עֲשׂוֹי תְרוּמַת מֵעֵשֶׁר
עָלָיו וּמֵעֵשֶׁר שְׁנֵי בְּצִפּוֹנוֹ אוֹ בְּדְרוֹמוֹ. וּמִחֻלָּל עַל הַמְּעוֹת:
רע"ב – (ה) והוא צבית המדקש – צערב יוכל לעשר:

שבת, ומתיירא שמה יקדש עליו היום ולא

(ו) הַיּוֹ לִפְנֵי שְׁתֵּי כְּלָפָלוֹת שֶׁל טָבֵל, וְאָמַר, מֵעֲשָׂרוֹת זֹו בָּזוּ, הָרֵאשׁוֹנָה
מֵעֲשָׂרָת. שֶׁל זֹו בָּזוּ וְשֶׁל זֹו בָּזוּ, הָרֵאשׁוֹנָה מֵעֲשָׂרָת. מֵעֲשָׂרוֹתֵיהֶן מֵעֲשָׂרוֹת
כְּלָפָלָה בַּחֲבֵרְתָּהּ, קָרָא שֵׁם:

המעשרות המחוייבות לשתי כלכלות הללו
יהיו של כלכלה בחברתה הרי קרא שם
מעשרות שתייהן כאלה ומפריש מזו על ז'
ומזו על ז', דכלל אחת שייך טבל כדי
מעשרות חברתה, אבל אינו מפריש עליהן
ממקום אחר שהרי קרא שם וקבע מעשרות
כל אחת מהן בחברתה. פירוש אחר ועיקר,
מעשרותיהן מעשרות כלכלה בחברתה קרא
שם, ומפריש מאיזו מהן שיראה, להכי
מפרישין למלתיה, מעשרותיהן מאיזו מהן
שארעה יהיו מעשרות כלכלה בחברתה:

רע"ב – (ו) כלכלות – סלים: מעשרות ז'
בזו – מעשרות שאני כריך להפריש מכלכלה
זו יהיו מונחים בחברתה: הראשונה מעושרת
– ומפריש מן השניה המעשרות של שתייהן:
של ז' בזו ושל ז' בזו הראשונה מעושרת –
אבל השניה אינה מעושרת, דמיד כשארמר של
ז' בזו נתקנה הראשונה ונפטרת מן
המעשרות, וכי הדך ואמר של ז' בזו נמצא
מפריש מזו שכבר נפטרה על ז' שהיא חייבת,
ואין מפרישין מן הפטור על החיוב ולא אמר
כלום, ונטל מן השניה המעשרות של שתייהן:
מעשרותיהן מעשרות כלכלה בחברתה –

(ז) מֵאָה טָבֵל מֵאָה חֲלִין, נוטל מֵאָה וְאָחַד. מֵאָה טָבֵל מֵאָה מֵעֵשֶׁר, נוטל
מֵאָה וְאָחַד. מֵאָה חֲלִין מִתְקַנִּים מֵאָה מֵעֵשֶׁר, נוטל מֵאָה וְעֵשֶׁר. מֵאָה טָבֵל
תְּשַׁעִּים מֵעֵשֶׁר, תְּשַׁעִּים טָבֵל וְשִׁמּוֹנִים מֵעֵשֶׁר, לֹא הִפְסִיד בְּלוֹם. זֶה הַכֹּלָל,
כֹּל זְמַן שֶׁהַטָּבֵל מְרַבֵּה, לֹא הִפְסִיד בְּלוֹם:

ותשע, מפריש מהן תרומת מעשר לפי חשבון
שהם עשר פחות עשירית של אחד. ואם לא
נתערב המעשר בטבל, לא היה מפריש אלא
עשרה לתרומת מעשר שבהן, השתא מפני
שנתערבו בטבל, מפריש אחת עשרה פחות
עשירית, נמצא מפסיד אחת פחות עשירית:
מאה חולין מתוקנין ומאה מעשר – ראשון
שלא נטלה תרומתו שנתערבו, נוטל מאה
לשם מעשר ראשון כדי להפריש מהן עשרה
לתרומת מעשר שבהן, ועשר נוטל מן המאה
חולין מתוקנין כאילו היו הם מעשר ראשון,
דעשרה מהם לתרומת מעשר, ונמצא מפסיד
עשרה. והא דלא מחמירין הכי כשנתערב עם
טבל להזיק הטבל להפריש ממנו עשרה
לתרומת מעשר כמאה של מעשר, משום שכך
הוא הדין שכל דבר המתערב חוזר להיות

רע"ב – (ז) מאה טבל ומאה חולין –
שנתערבו: נוטל מאה ואחד – נוטל מאה
להפריש מהם מעשר ראשון ומעשר שני כדי
כל טבל, ואחד נוטל מן המאה (דלשם) וכריך
לומר של חולין לתרומת מעשר כאילו היו
טבל, שהחולין נעשים כטבל עצמו לענין
תרומת מעשר בלבד, אבל לא לענין מעשר
ראשון ומעשר שני, ונמצא זה מפסיד על ידי
תערובת זו אחת בלבד שמפריש מן החולין.
וטבל דאיירי ביה הכא הוא שהורמה ממנו
תרומה גדולה, אבל לא הורמו ממנו מעשרות
ולא תרומת מעשר: מאה טבל ומאה מעשר
– שלא הורמה מן המעשר הזה תרומת מעשר
ונתערבו, נוטל מאה של טבל להפריש מהן
המעשרות כדפרישית לעיל, ונטל אחת מן
המאה של המעשר שהם נעשים כטבל עצמו
להתחייב בתרומת מעשר, ונשארו תשעים

חק לישראל – פרשת ויקרא יום א'

כתחלתו, הלכך המעשר חוזר להיות כטבל, ואין הטבל חוזר להיות כמעשר: (ח) מי שהיו לו עֶשֶׂר שָׂדֵהִים שֶׁל עֶשֶׂר עֶשֶׂר בְּדֵי יָיִן, וְאָמַר, שְׂדֵהֵי הַחִיּוּצוֹנָה אַחַת מֵעֵשֶׂר, וְאֵין יְדוּעַ אִיזוֹ הָיָא, נוֹטֵל שְׁתֵּי חֲבִיּוֹת לְוֶכְסָן. חֲצֵי שְׂדֵהֵי הַחִיּוּצוֹנָה אַחַת מֵעֵשֶׂר, וְאֵין יְדוּעַ אִיזוֹ הָיָא, נוֹטֵל אַרְבַּע חֲבִיּוֹת מֵאַרְבַּע זְוִיּוֹת. שְׂדֵהֵי אַחַת מֵעֵשֶׂר, וְאֵין יְדוּעַ אִיזוֹ הָיָא, נוֹטֵל שְׂדֵהֵי אַחַת לְוֶכְסָן. חֲצֵי שְׂדֵהֵי אַחַת מֵעֵשֶׂר, וְאֵין יְדוּעַ אִיזוֹ הָיָא, נוֹטֵל שְׁתֵּי שְׂדֵהֵי לְוֶכְסָן. חֲבִית אַחַת מֵעֵשֶׂר, וְאֵין יְדוּעַ אִיזוֹ הָיָא, נוֹטֵל מִכָּל חֲבִית וְחֲבִית:

החינוכות הסמוכים לה, וממלא מארבעתן חבית אחת ותהיה מעשר: שורה אחת מעשר וכו' – ואם אמר חבית אחת שצורה אחת מאלו עשר שורות זה קבעתי מעשר, ואין ידוע באיזו שורה היא: נוטל שורה אחת באלכסון – כלומר, נוטל עשר כדות משורה אחת ממקצוע לרומית מזרחית עד מקצוע מערבית לפונית, או ממקצוע לרומית מערבית עד מקצוע מזרחית לפונית, וממלא מכל העשר חביות חבית אחת ותהיה מעשר. ומפני מה נוטל באלכסון, ואינו נוטל שורה אחת כולה ביושר ממזרח למערב או מצפון לדרום, לכשהוא נוטל באלכסון בין שתמנה השורות כולן ממזרח למערב, בין שתמנה אותן מצפון לדרום, נמלא נוטל חבית אחת מכל שורה ושורה, מה שאין כן אם היה נוטל שורה אחת באורך ממזרח למערב או מצפון לדרום:

רע"ב – (ח) עשר שורות של עשר עשר כדי יין – מסודרים בארץ, שבכל ענין שתמנה בין ממזרח למערב בין מצפון לדרום תמלא עשר שורות של עשר עשר שהן מאה כדות: שורה החינוכה אחת מעשר – חבית אחת שצורה החינוכה קבעתי מעשר על כדות אחרות שיש לי: ואין ידוע איזו חינוכה – שהרי יש כאן ארבע שורות חינוכות לארבע רוחות: נוטל שתי חביות באלכסון – אחת למקצוע לרומית מזרחית, ושנייה לה במקצוע מערבית לפונית, שכל חבית שבמקצוע נמנית לשתי רוחות, וימלא משתיהן חבית אחת ותהיה מעשר: חצי שורה החינוכה אחת מעשר – ואם אמר חבית אחת שבחצי שורה החינוכה זה קבעתי מעשר על כדות אחרות שיש לי: ואין ידוע איזו – חצי שורה מארבע שורות החינוכות: נוטל ארבע חביות מארבע זוויות – מפני שיש בכל זווית משתי חלאים שבחצי שורות

גמרא – ברכות דף ה' ע"א

אמר רבי לוי בר חמא אמר רבי שמעון בן לקיש לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע שנאמר רגזו ואל תחטאו אם נצחו מוטב ואם לאו יעסוק בתורה שנאמר אמרו בלבבכם אם נצחו מוטב ואם לאו יקרא קריאת שמע שנאמר על משכבכם אם נצחו מוטב ואם לאו יזכור לו יום המיתה שנאמר ודומו סלה ואמר רבי לוי בר חמא אמר רבי שמעון בן לקיש מאי דכתיב ואתנה לך את לוחות האבן והתורה והמצוה אשר כתבתי להורותם לוחות אלו עשרת הדברות תורה זה מקרא והמצוה זו משנה אשר כתבתי אלו נביאים וכתובים להורותם זה גמרא מלמד שכולם נתנו למשה מסיני: אמר רבי יצחק כל הקורא קריאת שמע על מטתו כאלו אוהו הרב של שתי פיות

חק לישראל – פרשת ויקרא יום א'

בידו שנאמר רוממות אל בגרונום וחרב פיפיות בידם מאי משמע אמר מר זוטרא ואיתימא רב אשי מרישא דענינא דכתיב יעלזו חסידים בכבוד ירננו על משכבותם וכתיב בתריה רוממות אל בגרונום וחרב פיפיות בידם ואמר רבי יצחק כל הקורא קריאת שמע על מטתו מזיקין בדילין הימנו שנאמר ובני רשף יגביהו עוף ואין עוף אלא תורה שנאמר התעיף עיניך בו ואיננו ואין רשף אלא מזיקין שנאמר מזי רעב ולחומי רשף:

רש"י על הגמרא

במסכת סוטה (דף כ"ז א'): כאלו אוחז חרב של שתי פיות בידו – להרוג את המזיקין: מאי משמע – דבקריתא שמע: התעיף עיניך בו – אם תכפל וסגרת עיניך בתורה היא משתכחת ממך: ובני רשף יגביהו עוף – העוף מסלקס ממך:

ירגזו יצר טוב – שיעשה מלחמה עם יצר הרע: ולומו סלה – יום הדומיה הוא יום המות, שהוא דומיה עולמית: זה מקרא – חומש, שמורה לקרות בתורה: זו משנה – שיתעסקו במשנה: זה גמרא – סדרת טעמי המשניות שממנו יולאה הוראה, אבל המורים הוראה מן המשנה נקראו מבלי העולם

זוהר – ויקרא דף ג' ע"ב

ויקרא אל משה. (ויקרא א) ויקרא אל משה וידבר יי אליו מאהל מועד לאמר. רבי חייא פתח ואמר, (שיר השירים ה) באתי לגני אחותי כלה אריתי מורי עם בשמי אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי וגו', האי קרא לאו רישיה סיפיה, ולא סיפיה רישיה. פתיב אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי, לבתר אכלו רעים. מאן דמזמן לאחרא, כד מזונא מתתקן קמיה. בטר דאיהו אכל, היאך יזמין לאחרא:

אלא זכאין אינון ישראל, דקודשא בריך הוא בעא לדכא להון, ואתרעי בהון מכל שאר עמין עובדי עבודה זרה, ומדאתרעי בהון בעא לסלקא להון מכל מקטרגי עלמא. תא חזי, (ס"א בתר דאתעבד משכנא) ביומא דאתקם משכנא לתתא, בההוא יומא אתתקם משכנא אחרא לעילא עמיה, דכתיב, (שמות מ) הוקם המשכן סתם, וההוא יומא חדוותא דקודשא בריך הוא הוה:

פיון דאתקם משכנא מה פתיב, (שמות מ) ולא יכול משה לבא אל אהל מועד. כד חמא קודשא בריך הוא כה אמר, ומה על ידי דמשה אתקם, ואיהו לבר, מיד ויקרא אל משה. אמר ליה:

משה, חנוכא דביתא במאי הוה, בסעודתא, אדם פי יקריב מכם קרבן ליי. הדיא הוא דכתיב באתי לגני אחותי כלה וגו'.

חק לישראל – פרשת ויקרא יום א'

אָכְלוּ דְעִים שְׁתוּ וְשָׁכְרוּ דוּדִים, כָּל אִינוּן דְּלִתְתָא. וְכִלְהוּ עֲנַפִּין (ג"א עלמין) כִּלְהוּ, אַתְּבָרְכוּ וְאַתְּזִנוּ, כַּד אֲלִין אַתְּבָרְכוּ לְעִילָא. וּבְמָה מִתְבָּרְכָאן וּמִתְבַּסְמָאן, כִּלְהוּ בְרִיחָא דְקַרְבָּנָא:

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְנִחְתַת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לְאַשְׁרֵהָא דִּינִירְהָא בְּאַרְעָא, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אָמַר לָהּ, לְהָאִי קְרָא, בְּגִין דְּאַשְׁתַּכְּחוּ בְּרָכָאן וְחֻדוּהָ בְּכִלְהוּ עֲלִמִין, וְאַתְּבַסְמַת הִיא, לְנַפְקָא מִנָּה בְּרָכָאן לְכִלְא. דְּכַד אֲלִין שִׁית אַתְּבָרְכָאן, כַּדִּין כִּלְהוּ עֲלִמִין אַתְּבָרְכָאן כַּחֲדָא לְתַתָּא, וּמִתְבָּרְכָאן לְעִילָא. (ס"א וכנסת ישראל וישראל) אַתְּבָרְכוּ מִכִּלְהוּ:

הלכה – הרמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פ"א

- (א) כל הקרבנות של מיני נפש חיה באין מחמשה מינין בלבד מן הבקר ומן הכבשים ומן העזים ומן התורים ומן בני היונה:
 (ב) וכל הקרבנות בין של צבור בין של יחיד ארבעה מינין עולה וחסאת ואשם ושלמים:
 (ג) ועוד יש שם שלשה מיני קרבן יחיד והם הפסח והבכור והמעשר:
 (ד) כל קרבנות הצבור הן עולה או חסאת ואין בקרבנות הצבור שלמים חוץ משני כבשים הבאים עם לחם התנופה בעצרת והם הנקראים זבחי שלמי צבור ואין הצבור מקריבין אשם לעולם ולא עוף:

לע"נ

זאב חיים בן שרה, משה דוד בן סוזנה מלכה, גד גבריאל בן סוזן, סוזנה מלכה
 בת שמחה, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.